

รายงานผลการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ประจำปีงบประมาณ 2558

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจรับผิดชอบ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กเป็นภารกิจหนึ่ง ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้ให้ความสำคัญและสนับสนุนส่งเสริมเพื่อให้โรงเรียนสามารถบริหารจัดการ และจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ มีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กสอดคล้องกับแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ให้มีขนาดที่เหมาะสมกับท้องถิ่นปีงบประมาณ 2556-2558 ในปีงบประมาณ 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กไปสู่การปฏิบัติ และได้จัดทำรายงานผลการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2558 ขึ้นเพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ และได้นำปัญหาและข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานปี 2558 ไปปรับปรุงการวางแผนพัฒนา ทั้งในระยะสั้นและระยะปานกลาง ต่อไป

ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนร่วมทุกท่านในการจัดทำรายงานผลการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กฉบับนี้ ให้มีความถูกต้องเหมาะสม และสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
กรกฎาคม 2558

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน	1
ส่วนที่ 2 การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก	3
ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์	6
ส่วนที่ 4 สรุปผลการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 60 คนลงมา	14
ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1	23

ภาคผนวก

1. นวัตกรรม “ร่วมพัฒนา”
2. ประกาศผลการคัดเลือกโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศประจำปี พ.ศ. 2557 และ ปี พ.ศ. 2558
3. ข้อมูลผลการทดสอบ O-NET, NT ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
เปรียบเทียบผลการทดสอบปี 2555 – 2557 ของโรงเรียนขนาดเล็ก
- โรงเรียนขนาดเล็กที่นำนักเรียนมาเรียนรวม/เครือข่าย
- โรงเรียนขนาดเล็กที่ประสงค์จะดำรงอยู่ ที่มีนักเรียน 60 คนลงมา
- โรงเรียนขนาดเล็กที่ประสงค์จะดำรงอยู่ ที่มีนักเรียน 61 - 120 คน
4. ประกาศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 เรื่อง การสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษา ปีงบประมาณ 2558
5. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยทุกภาคส่วนร่วมพัฒนา
6. คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ปีงบประมาณ 2558

ส่วนที่ 1

ข้อมูลพื้นฐาน

นโยบาย

กระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีนโยบายบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กโดยให้โอกาสกับผู้ที่อยู่ในวัยเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนได้เรียนรู้ตามวัยอย่างมีคุณภาพ ภายใต้การจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลายและแสวงหาความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กมีเป้าหมายในการพัฒนาสำคัญ คือ เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น และการเพิ่มอัตราส่วนนักเรียนต่อครูสูงขึ้น มีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียน เป็นเครือข่ายช่วยเหลือกันทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมีโรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติในการจัดการศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาให้แก่หน่วยงานทุกระดับ โดยในส่วนของโรงเรียนให้มีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – Based Management) มีการกระจายอำนาจ ทั้ง 4 งาน เน้นการให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบ การบริหารจัดการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Result- Based Management) การควมรวมโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องคำนึงถึงความพร้อมของชุมชนและท้องถิ่นเพื่อไม่ให้นักเรียนเสียโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่ดีและมีคุณภาพ โรงเรียนใดที่อยู่ห่างไกลหรือพื้นที่พิเศษ ไม่สามารถควมรวมกับโรงเรียนใดได้ ให้โรงเรียนจัดระบบการสอนทางไกลเข้ามาช่วยและให้ผู้ปกครองและท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมให้การสนับสนุน

วิสัยทัศน์

ปี 2558 โรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน สอนต่อความต้องการของท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

พันธกิจ

1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. ส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

เป้าประสงค์

1. โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชานาน เขต 1 มีการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชานาน เขต 1

จุดเน้น

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระหลักเพิ่มขึ้นสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ
2. ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนอ่านออกเขียนได้คิดเลขเป็น
3. โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด มีระบบประกันคุณภาพภายในที่เข้มแข็งและได้รับการรับรองผ่านเกณฑ์มาตรฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)
4. โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 60 คนลงมา มีการเรียนรวมตามนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กเพิ่มขึ้น
5. ส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา

กลยุทธ์

- กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
- กลยุทธ์ที่ 2 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และส่งเสริมให้ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

ข้อมูลโรงเรียนในสังกัด

ในปีการศึกษา 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชานาน เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัดทั้งสิ้น 197 โรงเรียน 4 สาขา ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็กทั้งสิ้น 157 โรงเรียน 4 สาขา โรงเรียนขนาดเล็กจัดการเรียนการสอนอยู่ 153 โรงเรียน 3 สาขา อีก 4 โรงเรียน 1 สาขา ไม่มีนักเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558) โรงเรียนขนาดเล็กมีการบริหารจัดการในรูปแบบของการเรียนรวมหรือเครือข่าย ทั้งสิ้นจำนวน 49 โรงเรียน 2 สาขา

ส่วนที่ 2

การพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

ปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้การดำเนินการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีปัจจัยที่ใช้ในการดำเนินงาน ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักการทำงานเป็นทีม ซึ่งประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ที่กำกับดูแลแต่ละอำเภอ ผู้อำนวยการกลุ่ม หัวหน้างาน นิติกร ศึกษานิเทศก์ ประธานกลุ่มโรงเรียน และเจ้าหน้าที่จากกลุ่มนโยบายและแผน เข้าร่วมด้วยทุกอำเภอ ให้มีหน้าที่ในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก รับฟังความคิดเห็น จาก ผู้นำชุมชน ท้องถิ่น ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา และนิเทศกำกับติดตามการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กจากพื้นที่ทุกอำเภอในสังกัด

2. มีแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีขนาดที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2556 – 2558

3. จัดทำโครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยทุกภาคส่วนร่วมพัฒนา ประจำปีงบประมาณ 2558 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 จำนวนเงิน 60,000 บาท

4. ในปีการศึกษา 2557 ได้รับจัดสรรงบประมาณ สำหรับจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ทางการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวน 159 แห่ง งบประมาณทั้งสิ้น 12,070,000 บาท เนื่องจากมีโรงเรียนที่นำนักเรียนไปเรียนรวมทั้งหมดทุกระดับชั้นจำนวน 16 แห่งจึงไม่ได้จัดสรรงบประมาณให้โรงเรียนดังกล่าว คงเหลือจัดสรรให้โรงเรียนขนาดเล็กทั้งสิ้น 143 แห่ง ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 10,824,000 บาท ส่งคืนงบประมาณ 1,246,000 บาท

5. ใช้นวัตกรรม “ร่วมพัฒนา” ในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินงาน

- แผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก
- แบบนิเทศ กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และรายงานผลการ นิเทศ กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
- รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
- เอกสารประกอบการประชุมสัมมนา และสรุปผลการประชุมสัมมนาโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

วิธีดำเนินงาน

1. แจกนโยบายรัฐบาลในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีขนาดที่เหมาะสมกับท้องถิ่นปีงบประมาณ 2556-2558 และปีงบประมาณ 2558 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ให้กับโรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาได้รับทราบเพื่อขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติ

2. จัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยทุกภาคส่วนร่วมพัฒนา ประจำปีงบประมาณ 2558 ซึ่งมีกิจกรรม ดำเนินงานดังนี้

- แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก
- จัดประชุมสัมมนาการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก
- นิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียนในสังกัด โรงเรียนที่มีการเรียนรวม/เครือข่าย และโรงเรียนที่คาดว่าจะจะมีการเรียนรวม จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ
- สนับสนุนงบประมาณบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก ให้ รวดเร็วและต่อเนื่อง
- รายงานผลการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กให้แก่ผู้บริหารโรงเรียน เพื่อให้เผยแพร่ต่อผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น ได้รับทราบเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง
- สรรหาโรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีบริหารจัดการ เป็นต้นแบบแก่โรงเรียนในสังกัด โรงเรียนขนาดเล็กที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ จัดทำโล่รางวัล เกียรติบัตรยกย่อง ชมเชย เผยแพร่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนต้นแบบไปสู่โรงเรียนที่จำเป็นต้องพัฒนาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน

3. ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีโครงการ ดังนี้

- 3.1 โครงการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพระบบประกันคุณภาพภายใน
- 3.2 โครงการแก้ไขแทรกแซงคุณภาพโดยการวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อวางแผนพัฒนาสู่คุณภาพภายนอก

3.3 โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกลยุทธ์ การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา(ก.ต.ป.น.)

- 3.4 โครงการนิเทศ 100 % โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
- 3.5 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้แก่ โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 5 กลุ่มสาระ ค่ายพัฒนาสื่อภาษาอังกฤษ โครงการคลังข้อสอบ Online โครงการพัฒนาการศึกษาตามนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการ สพฐ.และบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

- 3.6 โครงการประชุมสัมมนาสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงาน 3 องค์กรระดับบุคคล
- 3.7 การพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่าน การเขียน การคิดเลข ได้แก่ พัฒนาการอ่านออก เขียนได้ BBL โครงการพัฒนาการอ่าน การคิดคำนวณและการใช้เหตุผล เป็นต้น

4. กำหนดรูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ได้กำหนดรูปแบบในการบริหารจัดการให้โรงเรียนขนาดเล็ก เลือกดำเนินการ 4 รูปแบบ ให้โรงเรียนเลือกนำไปปฏิบัติได้ตามความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การบริหารจัดการแบบเรียนรวม หมายถึงการนำนักเรียน 2 โรงเรียนมาเรียนรวมกัน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) เรียนรวมเป็นบางชั้น หรือบางช่วงชั้นเรียน หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กนำนักเรียน บางชั้น หรือ บางช่วงชั้นไปเรียนรวมกับโรงเรียนหลักที่มีความพร้อมและอยู่ใกล้เคียง

(2) เรียนรวมทั้งโรงเรียนหรือเรียนรวมทุกชั้น หมายถึง โรงเรียนขนาดเล็กนำนักเรียนตั้งแต่ ชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปเรียนรวมกับโรงเรียนหลักที่มีความพร้อมและอยู่ใกล้เคียง

รูปแบบที่ 2 การบริหารจัดการแบบศูนย์เรียนรวม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน ตั้งแต่ สามโรงเรียนขึ้นไป นำนักเรียนทุกชั้นไปเรียนรวมกันที่โรงเรียนหลัก

รูปแบบที่ 3 การบริหารจัดการแบบโรงเรียนเครือข่าย หมายถึง การจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียน ขนาดเล็กตั้งแต่สองโรงเรียนขึ้นไป ร่วมกันจัดการเรียนการสอน โดยแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการจัดการเรียน การสอนให้แต่ละโรงเรียนรับผิดชอบ

รูปแบบที่ 4 การบริหารจัดการแบบคณะชั้นหรือรวมชั้นเรียน หมายถึง รวมนักเรียนชั้นที่ต่อเนื่องกันมา เรียนรวมในชั้นเดียวกัน โดยใช้ครูคนเดียวหรือทีมเดียว

5. รายงานผลการดำเนินงานการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ต่อหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1
- ผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น ทีมบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 และผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
- คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา , คณะอนุกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

ส่วนที่ 3

ผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน

เป้าหมาย

1. โรงเรียนขนาดเล็ก มีการประกันคุณภาพภายในและรายงานผลฯให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาน่าน เขต 1 ทราบภายในกำหนดเวลา ร้อยละ 100
2. โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด ได้รับการรับรองผ่านเกณฑ์มาตรฐานจากสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ร้อยละ 80
3. โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลทางการเรียน จากการประเมินคุณภาพ ระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ร้อยละ 80
4. โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผลทางการเรียน จากการประเมินคุณภาพ ระดับชาติ (O-NET) สูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ ร้อยละ 55
5. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขนาดเล็ก ที่อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ร้อยละ 100
6. โรงเรียนต้นแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 20
7. โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 60 คนลงมาไปควบรวม/เรียนรวม/เครือข่าย/ยุบรวม ตามนโยบาย การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ร้อยละ 50

ผลการดำเนินงาน

1. ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด มีการประกันคุณภาพภายในและรายงานผลฯให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ทราบภายในกำหนดเวลา ร้อยละ 100
2. ปีการศึกษา 2554-2557 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ได้รับการรับรองผ่านเกณฑ์มาตรฐานจากสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) รอบสาม ระดับ การศึกษาปฐมวัย จำนวน 100 โรงเรียน (จากโรงเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งสิ้น 102 โรงเรียน) คิดเป็นร้อยละ 98.04 และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 171 โรงเรียน (จากโรงเรียนที่ได้รับการประเมิน ทั้งสิ้น 199โรงเรียน) คิดเป็นร้อยละ 85.93
3. ผลการประเมินคุณภาพระดับชาติ (O-NET) ปีการศึกษา 2557 นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขนาดเล็กมีผลทางการเรียน ดังนี้

3.1 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดที่มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผล O-NET เท่ากับหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 83 โรงเรียนจากโรงเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งสิ้น 153 โรง คิดเป็นร้อยละ 54.25

สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557
ค่าเฉลี่ยของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

ที่	ระดับ	กลุ่มสาระการเรียนรู้								รวม	เฉลี่ย
		ภาษาไทย	สังคม	อังกฤษ	คณิตฯ	วิทยาศาสตร์	สุขศึกษา	ศิลปะ	กอท		
1	ประเทศ	44.88	50.67	36.02	38.06	42.13	52.20	45.61	56.32	365.89	45.74
2	สพ.น่าน เขต 1	47.05	54.01	37.77	41.05	44.84	53.66	48.07	59.59	386.04	48.26

3.2 โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดที่มีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีผล O-NET เท่ากับหรือสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ จำนวน 11 โรงเรียนจากโรงเรียนที่ได้รับการประเมินทั้งสิ้น 26 โรง คิดเป็นร้อยละ 42.31

สรุปผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557
ค่าเฉลี่ยของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1

ที่	ระดับ	กลุ่มสาระการเรียนรู้								รวม	เฉลี่ย
		ภาษาไทย	สังคม	อังกฤษ	คณิตฯ	วิทยาศาสตร์	สุขศึกษา	ศิลปะ	กอท		
1	ประเทศ	35.20	46.79	27.46	29.65	38.62	59.32	43.14	45.42	325.60	40.70
2	สพ.น่าน เขต 1	34.94	45.64	25.06	26.24	37.05	56.99	39.23	43.72	308.87	38.61

4. ปีการศึกษา 2557 นักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น เฉลี่ยร้อยละ 90.13 จากจำนวน ผู้เข้าสอบ ทั้งสิ้น 1946 คน

ภาคปริญญ์	จำนวนนักเรียนเข้าสอบ	ร้อยละ				
		ปรับปรุง	พอใช้	ดี	ดีเยี่ยม	ผ่านเกณฑ์
ความสามารถด้านภาษา	1946	8.68	34.12	35.77	21.43	91.32
ความสามารถด้านคิดคำนวณ	1946	8.58	34.99	35.66	20.76	91.41
ความสามารถด้านเหตุผล	1946	12.33	29.45	39.72	18.50	87.67
เฉลี่ย						90.13

5. ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 ปีการศึกษา 2557 เปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2556 เป็นดังนี้

ผลการทดสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้ง 8 กลุ่มสาระ พบว่า มี 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีผล O-NET ปีการศึกษา 2557 สูงกว่า ปีการศึกษา 2556 ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาศิลปะ และวิชาการงานอาชีพ

ผลการทดสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้ง 8 กลุ่มสาระ พบว่า มี 5 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่มีผล O-NET ปีการศึกษา 2557 สูงกว่า ปีการศึกษา 2556 ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาสุขศึกษาพลศึกษา และวิชาการงานอาชีพ

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ความสามารถด้านภาษา พบว่า ความสามารถด้านภาษาของนักเรียนปีการศึกษา 2557 ระดับพอใช้ ดี และดีเยี่ยม รวมร้อยละ 91.32 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีผลรวมร้อยละ 77.71 และ ปีการศึกษา 2556 ระดับปรับปรุง ร้อยละ 22.29 ในปีการศึกษา 2557 ระดับปรับปรุง ลดลงเหลือร้อยละ 8.68

ความสามารถด้านคิดคำนวณ พบว่า ความสามารถด้านคิดคำนวณ ปีการศึกษา 2557 ระดับพอใช้ ดี และดีเยี่ยม รวมร้อยละ 91.41 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีผลรวมร้อยละ 81.40 และ ปีการศึกษา 2556 ระดับปรับปรุง ร้อยละ 18.60 ในปีการศึกษา 2557 ระดับปรับปรุง ลดลงเหลือร้อยละ 8.58

ความสามารถด้านเหตุผล พบว่า ความสามารถด้านเหตุผล ปีการศึกษา 2557 ระดับพอใช้ ดี และดีเยี่ยม รวมร้อยละ 87.67 เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2556 ซึ่งมีผลรวมร้อยละ 79.39 และ ปีการศึกษา 2556 ระดับปรับปรุง ร้อยละ 20.61 ในปีการศึกษา 2557 ระดับปรับปรุง ลดลงเหลือร้อยละ 12.33

ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กภาพรวม

พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 104 แห่ง หรือร้อยละ 67.97 จาก จำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก 153 แห่ง มีผลการทดสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2557 เพิ่มขึ้นกว่าปีการศึกษา 2556

พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 16 แห่ง หรือร้อยละ 61.54 จาก จำนวนโรงเรียนขนาดเล็กที่จัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 26 แห่ง มีผลการทดสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2557 เพิ่มขึ้นกว่าปีการศึกษา 2556

6. มีโรงเรียนต้นแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ จำนวน 22 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 14 ประกอบด้วยโรงเรียนต้นแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

ระดับประเทศ จำนวน 1 แห่ง คือโรงเรียนบ้านหนองรังมิตรภาพที่ 107 ได้รับการคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 10 โรงเรียนขนาดเล็ก ระดับประเทศ ที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ

ระดับภูมิภาค ภาคเหนือ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองรังมิตรภาพที่ 107 ระดับดีเด่น และโรงเรียนบ้านไหล่นาน ระดับดี ได้รับการคัดเลือกให้เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ระดับภาคเหนือ ที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ

ระดับโซนภูมิภาค ภาคเหนือ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองรังมิตรภาพที่ 107 ระดับดีเด่น โรงเรียนบ้านไหล่นาน ระดับดี และโรงเรียนบ้านท่ามงคล ระดับชมเชย ได้รับการคัดเลือกให้เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก ระดับโซนภูมิภาค ภาคเหนือ ที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ

ระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีโรงเรียนต้นแบบการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

ประเภทโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ ปีงบประมาณ 2557 ได้แก่ โรงเรียนบ้านหนองรังมิตรภาพที่ 107 โรงเรียนบ้านไหล่นาน โรงเรียนบ้านท่ามงคล โรงเรียนบ้านดอนเฟื่อง และ โรงเรียนบ้านฝายแก้ว ปีงบประมาณ 2558 ได้แก่ โรงเรียนบ้านนายาง โรงเรียนบ้านน้ำลาด โรงเรียนบ้านดอนเฟื่อง

ประเภทโรงเรียนศูนย์การเรียนรู้รวม ได้แก่ โรงเรียนบ้านทุ่งน้อย(โรงเรียนหลัก)-โรงเรียนบ้านป่าสักและโรงเรียนบ้านห้วยคำ(โรงเรียนมาเรียนรวม)

ประเภทโรงเรียนเรียนรวม ได้แก่ โรงเรียนบ้านนาเหลืองไชยราม(โรงเรียนหลัก)-โรงเรียนบ้านนาเหลืองใน(โรงเรียนมาเรียนรวม) และ โรงเรียนบ้านไหล่นาน(โรงเรียนหลัก)-โรงเรียนบ้านนาสา(โรงเรียนมาเรียนรวม) โรงเรียนบ้านเป่า(โรงเรียนหลัก)-โรงเรียนบ้านนาวิ(โรงเรียนมาเรียนรวม)

ประเภทโรงเรียนเครือข่าย ได้แก่ โรงเรียนบ้านน้ำหิน-โรงเรียนบ้านศาลา โรงเรียนเครือข่ายม่วงพนาโมเดล (ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านพะเยา-โรงเรียนบ้านนาไผ่-โรงเรียนบ้านม่วงเนิ้ง-โรงเรียนบ้านอำยานาผา)

7. โรงเรียนเข้าร่วมโครงการควบรวม/เรียนรวม/เครือข่าย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ประจำปีการศึกษา 2557-2558 ทั้งสิ้น 52 โรงเรียน 2 สาขา (54 แห่ง) ประกอบด้วย

1) โรงเรียนขนาดกลาง เป็นโรงเรียนหลักของการมาเรียนรวม 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านน้ำงาว โรงเรียนชุมชนบ้านนาคา และโรงเรียนบ้านทุ่งน้อย

2) โรงเรียนขนาดเล็กทั้งสิ้น 49 โรงเรียน 2 สาขา (51 แห่ง)

- เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นโรงเรียนหลักของการมาเรียนรวมที่มีนักเรียน 61-120 คน จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำบัว โรงเรียนบ้านผาสิงห์ โรงเรียนบ้านสาสิก โรงเรียนไทยรัฐวิทยา45 โรงเรียนบ้านห้วยมอญ โรงเรียนบ้านปงสนุก โรงเรียนบ้านเป่า และโรงเรียนบ้านหนองบัว

- เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 60 คน ลงมา จำนวน 41 โรงเรียน 2 สาขา (43 โรง)

คิดเป็นร้อยละ 37.39

3) จำนวนโรงเรียนที่มีการเรียนรวมจำแนกตามรูปแบบ ได้ดังนี้

3.1) รวมเรียนบางชั้น จำนวน 6 โรงเรียน 1 สาขา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 5 โรง 1 สาขา

3.2) รวมเรียนทุกชั้น จำนวน 33 โรงเรียน 1 สาขา เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 32 โรง 1 สาขา

3.3) ศูนย์โรงเรียน จำนวน 1 ศูนย์ 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรง

3.4) โรงเรียนเครือข่ายจำนวน 10 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียน

8. ยุบเลิกโรงเรียนในปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านธงน้อย (ประกาศยุบเลิก วันที่ 28 มิถุนายน 2558)

9. การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

ในปีการศึกษา 2557 โรงเรียนในสังกัด ได้รับจัดสรรงบประมาณ สำหรับจัดหาและติดตั้งอุปกรณ์ทางการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จำนวนทั้งสิ้น 143 แห่ง ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 10,824,000 บาท

กลยุทธ์ที่ 2 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และส่งเสริมให้ชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

เป้าหมาย

1. ผู้นำชุมชน ท้องถิ่นรับทราบนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ต่อผู้ปกครอง เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

2. ผู้ปกครอง ชุมชน ให้การสนับสนุน การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนในท้องที่ ของตนเองอย่างต่อเนื่องทุกปี

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สนับสนุนงบประมาณ/กิจกรรมพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสังกัดฯ (นอกจากอาหารกลางวันและนม) ต่อเนื่องทุกปี

ผลการดำเนินงาน

1. มีการประชุมสัมมนา ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างต่อเนื่อง เพื่อรับทราบนโยบาย ปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะ รับทราบผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำนโยบายรวมทั้งผลการจัดการศึกษาไปประชาสัมพันธ์ ต่อชุมชน ผู้ปกครอง ผู้นำท้องถิ่น

2. ผู้นำชุมชน ท้องถิ่น ได้รับทราบนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และผลการจัดการศึกษา จากการประชุมร่วมกัน ของผู้บริหารโรงเรียน และคณะกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก นำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ต่อผู้ปกครอง เพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

3. มีกรณีศึกษา กำกับ ติดตาม การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีการเรียนรวม และโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด อย่างต่อเนื่อง โดยคณะกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 ซึ่งแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบ ทุกอำเภอ

4. ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น ภาคเอกชนให้การสนับสนุนและพัฒนากิจการศึกษารองโรงเรียนขนาดเล็ก ในท้องถิ่นของตนเองอย่างต่อเนื่องทุกปี ทั้งด้านแรงงาน วัสดุอุปกรณ์ รวมไปถึงงบประมาณตามบริบทของแต่ละท้องถิ่น

5. ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภายนอกและบุคลากรภายใน สนับสนุนงบประมาณสำหรับจัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดฯ (นอกเหนือจากอาหารกลางวันและนมจากอบต.) ต่อเนื่องทุกปี โดยในปีงบประมาณ 2556 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 89 โรงเรียน 177 โครงการเป็นเงินทั้งสิ้น 6,946,789 บาท ปีงบประมาณ 2557 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 88 โรงเรียน 205 โครงการเป็นเงินทั้งสิ้น 10,594,172 บาท และในปีงบประมาณ 2558 ได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 93 โรงเรียน 266 โครงการ เป็นเงินทั้งสิ้น 12,801,732 บาท รายละเอียดตามประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาน่าน เขต 1 เรื่อง การสนับสนุนงบประมาณด้านการศึกษาและรายละเอียดหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ ปี 2558 (รายละเอียดแนบท้ายภาคผนวก)

ส่วนที่ 4

สรุปผลการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 60 คนลงมา

ปีการศึกษา 2558 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัด 197 โรงเรียน 4 สาขา (201 แห่ง) ไม่มีนักเรียนจัดการเรียนการสอน จำนวน 5 แห่ง คือโรงเรียนบ้านธงน้อย โรงเรียนบ้านห้วยยั้ง โรงเรียนบ้านบุปผาราม โรงเรียนวัดพระธาตุแช่แห้ง และโรงเรียนบ้านน้ำเลาสาขาปากนาย คงเหลือโรงเรียนจัดการเรียนการสอน จำนวน 193 โรงเรียน 3 สาขา เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 120 คนลงมา จำนวน 153 โรงเรียน 3 สาขา และในจำนวนนี้ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมากที่มีนักเรียน 60 คนลงมา จำนวน 107 โรงเรียน 3 สาขา (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558)

มีการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียน 60 คนลงมา ดังนี้

รูปแบบที่ 1 การบริหารจัดการแบบเรียนรวม หมายถึง การนำนักเรียน 2 โรงเรียนมาเรียนรวมกัน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) เรียนรวมเป็นบางชั้น หรือบางช่วงชั้นเรียน

จำนวน 6 โรงเรียน 1 สาขา (เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 5 โรงเรียน 1 สาขา)

ที่	ชื่อโรงเรียนหลัก	จำนวน ครู/ ผอ.	จำนวน นักเรียน	โรงเรียนมารวม					หมายเหตุ
				ที่	ชื่อโรงเรียน	ชั้นที่ รวม	จำนวน ครู/ผอ	จำนวน นักเรียน	
1	ไทยรัฐวิทยา 45 *	6	94	1	บ้านไชยสถาน (มีนร.15คน)	ป.1-4	5	4	
2	บ้านห้วยมอญ *	14	98	2	สาขาบ้านใหม่ โนนฝืน(มีนร.26คน)	ป.4-6	1	10	
3	บ้านน้ำขาว (ขนาดกลาง)	15	137	3	บ้านทรายทอง (มีนร.21คน)	ป.4-6	3	5	
				4	บ้านสันติภาพ (มีนร.26คน)	ป.5-6	3	2	

หมายเหตุ * โรงเรียนหลักของการมาเรียนรวมมีนักเรียนมากกว่า 60 คนแต่ไม่เกิน 120 คน จำนวน 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 45 และ โรงเรียนบ้านห้วยมอญ

2) เรียนรวมทั้งโรงเรียนหรือเรียนรวมทุกชั้น
จำนวน 33 โรงเรียน 1 สาขา (เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 32 โรงเรียน 1 สาขา)

ที่	ชื่อโรงเรียนหลัก	จำนวน ครู/ผอ.	จำนวน นักเรียน	โรงเรียนมารวม				หมายเหตุ
				ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวน ครู/ผอ.	จำนวน นักเรียน มาเรียนรวม	
1	ชุมชนบ้านน้ำบัว *	8	84	1	บ้านห้วยแก้ว มิตรภาพที่51	4	5	
2	บ้านม่วงเจริญราษฎร์	4	26	2	บ้านบ่อสวก	2	3	
3	บ้านหัวเวียงเหนือ	4	48	3	บ้านบุพผาราม	-	-	
4	บ้านนาเหลืองไชยราม	4	52	4	บ้านนาเหลืองโน	2	18	
5	บ้านม่วงดีด	3	43	5	วัดพระธาตุแช่แห้ง	1	-	
6	ชุมชนบ้านนาคา(ขนาดกลาง)	10	144	6	อนุบาลแม่จริม	1	6	
7	ชุมชนบ้านดู่ใต้	6	54	7	บ้านธงน้อย	-	-	แผนยุบเลิกปี58
8	บ้านดอนเฟื่อง	5	57	8	บ้านศรีนาป่าน	3	23	
9	บ้านหนองบัว *	4	67	9	บ้านน้ำหก	2	17	
10	บ้านเป่า *	10	117	10	บ้านนาวิ	1	4	
11	บ้านผาสิ่ง *	11	76	11	บ้านห้วยยี่น	-	-	แผนยุบเลิกปี58
12	บ้านน้ำเลา	4	55	12	บ้านน้ำเลา สาขาปากนาย	-	-	สอนคณะชั้น
13	บ้านไหล่น่าน	6	60	13	บ้านนาสา	3	20	
14	บ้านปงสนุก *	11	63	14	บ้านวัวแดง	2	24	
15	บ้านน้ำลัดสบแก่น	5	28	15	บ้านหัวนา	3	5	
16	บ้านน้ำแก่นกลาง	9	32	16	บ้านนาเหลือง ม่วงขวา	2	2	
17	บ้านสาติก *	8	89	17	บ้านผาเวียง	4	18	

หมายเหตุ

1. นักเรียนเขตบริการบ้านห้วยยี่น ไปเรียนโรงเรียนบ้านผาสิ่ง จำนวน 26 คน
2. นักเรียนเขตบริการบ้านน้ำเลาสาขาปากนาย ไปเรียนโรงเรียนบ้านน้ำเลา จำนวน 22 คน
3. นักเรียนเขตบริการบ้านธงน้อย ไปเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านดู่ใต้ จำนวน 21 คน
4. นักเรียนเขตบริการบ้านบุพผาราม ไปเรียนโรงเรียนหัวเวียงเหนือ จำนวน 21 คน
5. * โรงเรียนหลักของการมาเรียนรวมมีนักเรียนมากกว่า 60 คนแต่ไม่เกิน120 คน จำนวน 6 โรงเรียน คือ
โรงเรียนชุมชนบ้านน้ำบัว โรงเรียนบ้านผาสิ่ง โรงเรียนบ้านปงสนุก โรงเรียนบ้านเป่า โรงเรียนบ้านสาติก
และโรงเรียนบ้านหนองบัว

รูปแบบที่ 2 การบริหารจัดการแบบศูนย์เรียนรวม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียนขนาดเล็ก ตั้งแต่สามโรงเรียนขึ้นไป นำนักเรียนทุกชั้นไปเรียนรวมกันที่โรงเรียนหลัก

จำนวน 1 ศูนย์ จำนวนโรงเรียน 3 โรงเรียน (เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 2 โรงเรียน)

ชื่อโรงเรียนศูนย์	จำนวนครู/ผอ.	จำนวนนักเรียน	โรงเรียนมารวม			
			ที่	ชื่อโรงเรียน	จำนวนครู/ผอ.	จำนวนนักเรียน
บ้านทุ่งน้อย (ขนาดกลาง)	17	157	1	บ้านป่าสัก	1	4
			2	บ้านห้วยคำ	-	15

รูปแบบที่ 3 โรงเรียนเครือข่าย หมายถึง การที่โรงเรียนในเครือข่ายจัดการเรียนการสอนแบบแลกเปลี่ยนกัน โดยทุกโรงเรียนยังคงมีสภาพ เป็นโรงเรียนเดิม แต่บริหารจัดการร่วมกัน (ชุมชนไม่ยอมให้ยุบเลิก)

จำนวนโรงเรียน 9 โรงเรียนหลัก 10 โรงเรียนเครือข่าย (เป็นโรงเรียนขนาดเล็กทุกโรงเรียน)

ที่	ชื่อโรงเรียนจัดการเรียนการสอน	ลักษณะการจัดการเรียนการสอน	จำนวนครู/ผอ	จำนวนนักเรียน	โรงเรียนมารวม			
					ที่	ชื่อโรงเรียนมาเรียนรวม	จำนวนครู/ผอ	จำนวนนักเรียนมาเรียน
1.	รร.บ้านศาลา	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)	5	39	1.	รร.บ้านน้ำหิน (มีนร.41คน)	4	15
2.	รร.บ้านน้ำหิน	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 - ป.3)	4	41	2.	รร.บ้านศาลา (มีนร.39คน)	5	15
3.	รร.บ้านพีชเจริญ	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4 - ป.6)	3	44	3.	รร.บ้านน้ำพุ (มีนร.22คน)	3	7
4.	รร.บ้านน้ำพุ	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1 - ป.3)	3	22	4.	บ้านพีชเจริญ (มีนร.44คน)	3	8
5.	รร.บ้านพะเยา	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ชั้น (ป.5 - ป.6)	5	14	5.	รร.บ้านนาไผ่ (มีนร.48คน)	4	7
					6.	รร.บ้านอำเภอนาผา(นร.28คน)	8	8
					7.	รร.บ้านม่วงเนิ้ง (มีนร.18คน)	3	4

ที่	ชื่อโรงเรียน จัดการเรียน การสอน	ลักษณะการจัดการเรียนการสอน	จำนวน ครู/ผอ	จำนวน นักเรียน	โรงเรียนมารวม			
					ที่	ชื่อโรงเรียน มาเรียนรวม	จำนวน ครู/ผอ	จำนวน นักเรียน มาเรียน
6.	รร.บ้านนาไผ่	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ชั้น (อ.1 - ป.2)	4	48	8.	รร.บ้านพะเยา (มีนร.14คน)	5	3
					9.	รร.บ้านม่วงเนิ้ง	3	7
					10.	รร.บ้านอ้าย นาผา	8	17
7.	รร.บ้านอ้าย นาผา	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ชั้น อนุบาลและเรียนรวม (ป.3 - ป.4)	8	28	11.	รร.บ้านพะเยา	5	7
					12.	รร.บ้านม่วงเนิ้ง	3	7
					13.	รร.บ้านนาไผ่	4	16
8.	รร.บ้านป่าคา	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ชั้น (ป.4 - ป.6)	3	18	14.	รร.บ้านนาซาว (มีนร.21คน)	3	7
9.	รร.บ้านนาซาว	รับผิดชอบจัดการเรียนการสอน ชั้น (อ.1 - ป.3)	3	21	15.	รร.บ้านป่าคา (มีนร.18คน)	3	7

รูปแบบที่ 4 การบริหารจัดการแบบคณะชั้นหรือรวมชั้นเรียน หมายถึง รวมนักเรียนชั้นที่ต่อเนื่องกัน
มาเรียนรวมในชั้นเดียวกัน โดยใช้ครูคนเดียวหรือทีมเดียว
จำนวน 42 โรงเรียน 2 สาขา

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ครู		ผู้บริหาร	นักเรียน	ตั้งอยู่ใน พื้นที่ ห่างไกล กันดาร	หมายเหตุ
			ประจำการ	พจน. ราชการ/ จ้าง				
1	บ้านห้วยเลา	น่าน้อย	2	1	1	19	ห่างไกล	
2	บ้านห้วยจอย	น่าน้อย	1	1	1	23		แผนเรียนรวมกับ รร.บ้านสันตะ
3	บ้านसान	น่าน้อย	3		1	37	ห่างไกล	

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ครู		ผู้บริหาร	นักเรียน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ ห่างไกล กัณฑ์	หมายเหตุ
			ประจำการ	พจน. ราชการ/ จ้าง				
4	บ้านบึง	นาน้อย	3		1	41		
5	บ้านห้วยส้ม	นาน้อย	2	1	1	33		
6	บ้านน้ำแพะ	นาหมื่น	1	1	1	26		
7	บ้านน้ำลี	นาหมื่น	1	1	1	21	กัณฑ์	
8	บ้านน้ำเค็ม	นาหมื่น	1	-	1	20	กัณฑ์	
9	บ้านห้วยนาย	นาหมื่น	2	1	1	36	ห่างไกล	
10	บ้านนาบอน	นาหมื่น	3		1	17		แผนเรียนร่วมกับ รร.ชุมชนบ้านบ่อแก้ว
11	บ้านน้ำอูน	นาหมื่น	3	1	1	38		
12	อนุบาลเมืองลี	นาหมื่น	3	1	1	44		
13	บ้านคำเรือ	นาหมื่น	4		1	56		
14	บ้านพีเหนือ	บ้านหลวง	3		1	52		
15	รัฐราษฎร์นุเคราะห์	บ้านหลวง	2		1	32		
16	บ้านท่าล้อ	ภูเพียง	2		1	22		แผนเรียนรวมบางชั้น กับรร.บ้านม่วงตึ๊ด
17	บ้านน้ำแก่นเหนือ	ภูเพียง	2		1	27		
18	บ้านสะละภูเวียง	เมือง	2		1	20		แผนเรียนร่วมกับ รร.บ้านผาลิ่ง
19	บ้านห้วยปุก	เมือง	3		1	39		
20	ดอนสะไมย์วิทยา	เมือง	3		1	37		

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ครู		ผู้บริหาร	นักเรียน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ทางไกลกัณฑ์	หมายเหตุ
			ประจำการ	พจน.ราชการ/จ้าง				
21	บ้านห้วยเฮื้อ	เมือง	2		1	48	กัณฑ์	
22	บ้านห้วยเฮื้อสาขาห้วยระพี	เมือง	1		-	8	กัณฑ์	
23	บ้านศรีเกิด	เมือง	3	1	1	35		
24	บ้านวังหม้อ	เมือง	3		1	53		
25	บ้านสะเนี่ยน	เมือง	3		1	35		
26	บ้านกาไส	เมือง	3		1	50		แผนเรียนรวมกับรร.บ้านวังดาวบางชั้น
27	บ้านด้าม	เมือง	3		1	53		
28	บ้านน้ำปูน	แม่จรม	2	1	1	28	ห่างไกล	
29	มิตรมวลชน 3	แม่จรม	2		1	25		แผนเรียนรวมกับรร.บ้านน้ำพาง
30	บ้านกัวน้ำ	แม่จรม	3	2	1	27	กัณฑ์	
31	บ้านห้วยนา	เวียงสา	2	1	-	25	ห่างไกล	
32	ไตรธารวิทยาลัยสาขาห้วยไฟ	เวียงสา	1	1	-	3	กัณฑ์	
33	บ้านนาแก้ว	เวียงสา	2	1	1	32	ห่างไกล	
34	บ้านห้วยตลอด	เวียงสา	2	1	1	35		
35	บ้านปางสา	เวียงสา	3		1	33		
36	บ้านฮากฮาน	เวียงสา	3		1	44		
37	บ้านป่าหุ้ง	เวียงสา	3		1	37		
38	บ้านสะเลียม	เวียงสา	3	1	1	48		
39	บ้านนาเคียน	เวียงสา	3		1	46		

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ครู		ผู้บริหาร	นักเรียน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลกัณฑ์	หมายเหตุ
			ประจำการ	พนง.ราชการ/จ้าง				
40	ริมฝั่งว่าวิทยา	เวียงสา	4		1	34		
41	บ้านศรีนาชั้น	เวียงสา	5		1	40		
42	บ้านสาละ	เวียงสา	9	1	1	58		
43	บ้านป่าอ้อย	สันติสุข	2		1	25		แผนเรียนรวมบางชั้นกับรร.ป่าแลหลวงวิทยา
44	บ้านศรีบุญเรือง	สันติสุข	4		1	50		

รูปแบบอื่น (นอกเหนือจาก 4 รูปแบบข้างต้น)

โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแยกชั้นปกติ ภายใต้ข้อจำกัดการบริหารจัดการที่ครูไม่ครบชั้น หรือมีครูครบชั้นหรือครูเกินเกณฑ์ และมีนักเรียน 60 คนลงมา จำนวน 28 โรงเรียน

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ครู		ผู้บริหาร	นักเรียน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลกัณฑ์	หมายเหตุ
			ประจำการ	พนง.ราชการ/จ้าง				
1	บ้านฝายแก้ว	ภูเพียง	4		1	37		สอนแยกชั้นจ้างครูเพิ่ม
2	บ้านห้วยไฮ	ภูเพียง	9		1	56	กัณฑ์	สอนแยกชั้น
3	บ้านธงหลวง	เมือง	3	1	1	41		สอนแยกชั้นจ้างครูเพิ่ม (งบ อบต.)
4	บ้านไชยสถาน	เมือง	10	1	1	58		
5	บ้านวังดาว	เมือง	9		1	52		
6	บ้านเชียงฮิน	เมือง	4		1	53		
7	บ้านแคว้ง	แม่จริม	2	1	1	45		สอนแยกชั้น
8	บ้านพรหม	แม่จริม	9		1	59		

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ครู		ผู้บริหาร	นักเรียน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลกันดาร	หมายเหตุ
			ประจำการ	พจน.ราชการ/จ้าง				
9	บ้านทัพม่าน	น่าน้อย	4	1	1	31	ห่างไกล	สอนแยกชั้น
10	บ้านเชียงของ	น่าน้อย	4		1	50		สอนแยกชั้น
11	บ้านนาหลาย	น่าน้อย	5		1	52		สอนแยกชั้นจ้างครูช่วย
12	บ้านปิงโน	นาหมื่น	5	2	1	58		
13	บ้านปางช้าง	สันติสุข	4	1	1	55		สอนแยกชั้น
14	บ้านจะเข้ภูหอม	เวียงสา	3	1	1	35		สอนแยกชั้น
15	บ้านท่าลี่	เวียงสา	3		1	27		สอนแยกชั้น
16	บ้านดอนไผ่	เวียงสา	3	1	1	19		-สอนแยกชั้น -แผนไปเรียนร่วมกับรร.ไทยรัฐวิทยา
17	บ้านวังม่วง	เวียงสา	3		1	19		-สอนแยกชั้นครู1สอน2ชั้น แผนไปเรียนร่วมกับรร.ชุมชนบ้านน้ำบัว
18	บ้านไพรอุดม	เวียงสา	3		1	35		สอนแยกชั้น
19	บ้านป่าสัก	เวียงสา	3		1	27		-แผนเรียนรวมบางชั้นดับรร.ตาลชุมฯ
20	บ้านสาคร	เวียงสา	3		1	30		สอนแยกชั้น ครู1คน สอนหลายชั้น
21	บ้านนากอก	เวียงสา	4		1	33		สอนแยกชั้นจ้างครูช่วย
22	วัดท่าข้าม(สิริพรหมคุณ วิรุฬห์ศีลาจารอุปถัมภ์)	เวียงสา	5		1	30		สอนแยกชั้น

ที่	โรงเรียน	อำเภอ	ครู		ผู้บริหาร	นักเรียน	ตั้งอยู่ในพื้นที่ ห่างไกล กัณฑ์	หมายเหตุ
			ประจำการ	พจน. ราชการ/ จ้าง				
23	บ้านครกคำ	เวียงสา	4	1	1	56		สอนแยกชั้น จ้างครูเพิ่ม2คน
24	บ้านฝั่งหมิ่น	เวียงสา	8	1	1	39		สอนแยกชั้น เวียนเรียน
25	บ้านห้วยน้ำอุ่น	เวียงสา	5		1	58		สอนแยกชั้น
26	บ้านหลับมีนพรวน	เวียงสา	7		1	54		
27	ริมฝั่งน่านวิทยา	เวียงสา	6		1	31		-อัตราครูต่อนักเรียน (1ต่อ5) -แผนเรียนรวม กัณฑ์.บ้าน นาเหลืองไชยราม
28	ตาลชุมศึกษาลัย	เวียงสา	6		1	30		-อัตราครูต่อนักเรียน (1ต่อ5) -แผนเรียนรวม กัณฑ์.บ้านป่าสัก บางชั้น

ส่วนที่ 5

ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

จากการนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และการประชุมสัมมนาร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 โรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กโดยเฉพาะโรงเรียนที่มีนักเรียนต่ำกว่า 60 คนลงมายังประสบปัญหา ดังนี้

1. มีครูไม่ครบชั้น ซึ่งส่งผลให้โรงเรียนประสบปัญหาในการจัดกระบวนการเรียนการสอน เนื่องจากครูต้องรับผิดชอบนักเรียนหลายชั้น จึงไม่สามารถพัฒนาเด็กด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย ส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเฉพาะในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก แต่ในปีการศึกษา 2557 โรงเรียนขนาดเล็ก ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จัดซื้อสื่อ อุปกรณ์ทางไกลผ่านดาวเทียม ทำให้ช่วยลดปัญหาครูไม่ครบชั้นไปได้บ้าง ในส่วนของการบริหารงานบุคคล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ควรมีมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ครูโรงเรียนเกินเกณฑ์สมัครใจไปช่วยโรงเรียนขาดเกณฑ์หรือครูไม่ครบชั้น

2. ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากการจัดสรรงบประมาณ ในปัจจุบันจัดสรรตามรายหัวของนักเรียนที่มีอยู่จริง ทำให้งบประมาณที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน ไม่เพียงพอ

3. มีข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมการสอน เนื่องจากจำนวนนักเรียนมีน้อย การจัดกิจกรรมกลุ่มเป็นไปได้ด้วยความลำบาก ส่งผลให้เกิดความเบื่อหน่ายทั้งครูและนักเรียน โรงเรียนควรแสวงหาเครือข่ายด้านวิชาการจากโรงเรียนใกล้เคียง

4. ครูขาดขวัญและกำลังใจเนื่องจากรับผิดชอบนักเรียนจำนวนน้อย แต่รับผิดชอบนักเรียนหลายชั้น ครูต้องรับผิดชอบงานอื่น พร้อมๆ กับงานจัดการเรียนการสอน ซึ่งส่งผลให้ครูขาดการพัฒนาการสอน ควรจัดสรรเจ้าหน้าที่ธุรการให้กับครูโรงเรียนขนาดเล็กให้เพียงพอเหมาะสม โดยไม่ให้ครูมีภาระด้านงานธุรการนอกเหนือจากงานสอน

ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของโรงเรียนเรียนรวม/เครือข่าย

1. ในปีงบประมาณ 2558 ได้รับงบประมาณค่าพาหนะรับส่งนักเรียนค่อนข้างล่าช้าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเร่งรัดจัดสรรงบประมาณให้รวดเร็ว ต่อเนื่อง ทันเวลามากขึ้น และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ควรมีมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายให้โรงเรียนเรียนรวม ที่รวดเร็ว จึงจะได้รับความพึงพอใจต่อผู้รับบริการ

2. การนำนักเรียนไปเรียนรวม บางโรงเรียน ขาดผู้รับจ้างรับ-ส่งนักเรียน ถึงแม้จะมีงบประมาณให้สำหรับโรงเรียนเรียนรวม แต่งบประมาณที่ได้รับยังไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายที่ผู้รับจ้างเรียกหรือ

3. การจัดสรรรถกระบะรับ-ส่งนักเรียน งบประมาณที่ได้รับไม่เพียงพอได้รับเพียงค่าจ้างพนักงานขับรถยนต์ และค่าน้ำมันเล็กน้อย ต้องขอรับการสนับสนุนค่าน้ำมันเพิ่มเติมจาก องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดงบประมาณให้เพียงพอกับความต้องการ

4. การสนับสนุนพาหนะรถรับ-ส่งนักเรียน โดยจัดสรรรถตู้หรือรถบริการรับ-ส่งนักเรียนควรดำเนินการโดยเร่งด่วนเพื่อให้ชุมชนเกิดความมั่นใจและพึงพอใจในการบริการของรัฐบาล(ยกเลิกการจัดสรรในปี 2558)

5. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรสนับสนุนค่าประกันอุบัติเหตุนักเรียนเรียนรวม(ไม่เคยได้รับการสนับสนุน)

6. งบประมาณโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัดส่วนใหญ่ไม่เพียงพอ โรงเรียนต้องขอรับงบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนค่าจ้างครู โครงการค่ายภาษาอังกฤษ สนับสนุนจ้างครูภูมิปัญญา โครงการพัฒนาทักษะชีวิตน้อมนำเศรษฐกิจพอเพียง โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน กิจกรรมแข่งขันกีฬา กิจกรรมส่งเสริมดนตรีพื้นบ้าน กิจกรรมวันเด็ก ฯลฯ นอกเหนือจากค่าอาหารกลางวันและอาหารเสริม(นม)

7. ผู้ปกครอง ชุมชน ยังต้องการให้มีโรงเรียนดำรงสภาพอยู่คู่กับหมู่บ้าน ชุมชน ส่วนใหญ่ยังไม่ยินยอมให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบเรียนรวมตามนโยบายการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก หน่วยงานต้นสังกัดควรกำหนดรูปแบบ วิธีการให้ชัดเจน และสนับสนุนงบประมาณให้มากกว่าโรงเรียนทั่วไป เพื่อจูงใจให้เกิดการเรียนรวมมากขึ้น

การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ปีการศึกษา 2557

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้มีการนิเทศกำกับติดตาม โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด ที่ได้จัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม พบปัญหาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. หลักสูตรสถานศึกษา ยังไม่เป็นปัจจุบัน ไม่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ควรมีการปรับหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนทางไกลฯ

2. โรงเรียนขาดการเตรียมความพร้อมในการศึกษาแผนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมล่วงหน้า ขาดการเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมทั้งโรงเรียนต้นทาง การจัดทำแผนวัดประเมินผลของโรงเรียนยังไม่ชัดเจน ครูยังขาดการบันทึกภายหลังการสอน ต้องส่งเสริมให้ครูมีการเตรียมความพร้อมตามตารางสอนทางไกลฯ ล่วงหน้า มีการพัฒนาสื่อการอ่าน การเขียน เสริมให้นักเรียน นอกจากการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ส่งเสริมให้มีการบันทึกภายหลังการสอน

3. การเรียนการสอน บางวิชา เช่น คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ นักเรียนตามไม่ทันสื่อต้นทาง ครูต้องอธิบายให้ฟัง กรณีมีครู ไม่ครบชั้น ครูจึงไม่สามารถอธิบายไปพร้อมกับครูต้นทางได้ บางวิชาขาดอุปกรณ์ทดลอง ต้นทางสอนเร็ว นักเรียนตามไม่ทัน ครูต้องสอนเสริมและเพิ่มใบงาน

4. การจัดการเรียนการสอนของนักเรียน ชั้น ป.1-ป.2 ครูต้องดูแลอย่างใกล้ชิด กรณีที่นักเรียนจดบันทึกไม่ทัน ครูต้องสอนเพิ่มเติม ตัวอย่างเช่น โรงเรียนบ้านท่าลี่ โรงเรียนต้องมีบันทึกการสอนและมีการเก็บคะแนนก่อนและภายหลังการเรียน

5. โรงเรียนบางแห่งเลือกใช้สื่อ 60 พรรษา สอนเสริมวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ สอนเพิ่มเติมจากการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม

6. การใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมช่วงระยะเวลาความสนใจของนักเรียน อยู่ในวงสั้น ๆ บางโรงเรียนจึงเลือกใช้การจัดการเรียนการสอน บางกลุ่มสาระ เฉพาะวิชาที่ครูไม่ถนัด ไม่มีวิชาเอกในสาขานั้น หรือบางแห่งเลือกจัดการเรียนการสอนบางสาระกับนักเรียน ระดับชั้นป.1-ป.3 ซึ่งเน้นการอ่าน การเขียน ส่วนการสอนครบทุกสาระส่วนใหญ่ใช้จัดการเรียนการสอนระดับชั้น ป.4-ป.6

7. โรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 60 คน มีปัญหาครูไม่ครบชั้น การควบคุม กำกับนักเรียนทำได้ไม่ครบทุกชั้น จึงมีการสอนซ่อมเสริม โดยจัดการเรียนการสอนคละชั้น ภายหลังเลิกเรียนตามตารางการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม บางแห่งได้รับงบประมาณสนับสนุนจากชุมชนหรือ อบต.จ้างครูเพิ่ม บางแห่งจัดการเรียนการสอนแบบเครือข่าย เช่น เครือข่ายม่วงพนาโมเดล มีโรงเรียนในเครือข่าย 4 แห่ง ในปีการศึกษา 2557 ให้โรงเรียนบ้านพะเยาจัดการเรียนการสอน ป.4-ป.6 โรงเรียนบ้านนาไผ่ จัดการเรียนการสอน ป.1-ป.3 โรงเรียนบ้านพะเยา โรงเรียนบ้านนาไผ่ โรงเรียนบ้านม่วงเนิ้ง และโรงเรียนบ้านอายนาคา นำนักเรียนมาเรียนรวมตามรายชั้นที่จัดการเรียนการสอน สามารถแก้ปัญหาครูไม่ครบชั้นสามารถควบคุมกำกับนักเรียนให้เรียนจากสื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ได้ครบทุกชั้น

8. โรงเรียนในพื้นที่สูง ห่างไกลกันดาร เช่น โรงเรียนบ้านปางช้าง อำเภอสันติสุข โรงเรียนบ้านคำเรือง อำเภอนาหมื่น มักประสบปัญหา สัญญาณถ่ายทอดไม่ชัดเจนในบางครั้ง โรงเรียนไตรธาร อำเภอเวียงสา ประสบปัญหาไฟฟ้าขัดข้องบ่อยครั้ง ต้องแก้ปัญหาโดยการสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากเว็บไซต์มาสอนเสริมให้กับนักเรียน

9. นักเรียนในโรงเรียนพื้นที่สูง ห่างไกล กันดาร มีพื้นฐานความรู้ไม่เท่ากับนักเรียนไกลกังวล ทำให้การเรียนรู้ทำได้ช้า โรงเรียนต้องปรับกิจกรรม ปรับใบงาน เพื่อให้สอดคล้องกับระดับความรู้ของนักเรียน

10. การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนต้นทางกับโรงเรียนปลายทาง เป็นการสื่อสารทางเดียว ไม่สามารถสอบถามข้อสงสัยได้ โรงเรียนจึงต้องแสวงหาสื่อประกอบการเรียน การสอนโรงเรียนต้นทางจากเว็บไซต์

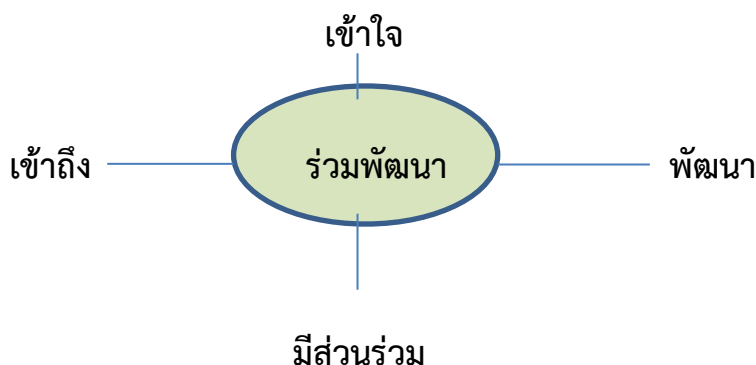
11. ค่าสาธารณูปโภค ทุกโรงเรียนเพิ่มขึ้น เนื่องจากใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างต่อเนื่อง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรจัดสรรงบประมาณค่าสาธารณูปโภคให้โรงเรียนเพิ่มเติม

ข้อเสนอแนะอื่นๆ

สัญญาณอินเทอร์เน็ตหลายโรงเรียนช้ามาก สัญญาณไม่เสถียร ได้แก่ โรงเรียนบ้านไพรอุดม โรงเรียนบ้านฝางหมื่น โรงเรียนบ้านป่าหุง โรงเรียนบ้านจะเข้ภูหอม โรงเรียนบ้านฮากฮาน(ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์) โรงเรียนบ้านหัวนา โรงเรียนบ้านห้วยหลอด โรงเรียนบ้านसानนาหนองใหม่ โรงเรียนวัดท่าข้ามฯ โรงเรียนริมฝั่งว้าวิทยา อำเภอเวียงสา โรงเรียนบ้านทรายทอง(ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์) โรงเรียนบ้านสันติภาพ โรงเรียนบ้านสะละภูเวียง โรงเรียนบ้านวังหม้อ อำเภอเมืองน่าน โรงเรียนบ้านพีเหนือ อำเภอบ้านหลวง โรงเรียนบ้านกัวน้ำ โรงเรียนมิตรมวลชน3 โรงเรียนบ้านป่าสัก โรงเรียนบ้านน้ำปุน อำเภอแม่จรมิ โรงเรียนบ้านน้ำเลา โรงเรียนบ้านคำเรือง โรงเรียนบ้านค่างอ้อย โรงเรียนบ้านห้วยนาย โรงเรียนบ้านนาบอน โรงเรียนบ้านปิงโน โรงเรียนบ้านนาคา โรงเรียนบ้านน้ำอูน โรงเรียนอนุบาลเมืองลี โรงเรียนบ้านน้ำลี โรงเรียนบ้านน้ำเค็ม โรงเรียนบ้านน้ำแพะ อำเภอนาหมื่น โรงเรียนบ้านปางช้าง โรงเรียนราษฎร์พัฒนา โรงเรียนบ้านสบยาง อำเภอสันติสุข เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อการศึกษาเล่าเรียน ควรเร่งรัดปรับปรุงแก้ไขให้ใช้ได้ดีขึ้น

מכשור

การใช้นวัตกรรม “ร่วมพัฒนา” ในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ได้นำแนวทาง ตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้หลักการ “เข้าถึง เข้าใจ พัฒนา” และคิดค้น หาแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้ประสบผลสำเร็จ พบว่ากระบวนการมีส่วนร่วมมีความสำคัญมากในการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก จึงได้ใช้นวัตกรรม “ร่วมพัฒนา” ในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ “เข้าถึง เข้าใจ พัฒนา มีส่วนร่วม” อธิบายกระบวนการได้ดังนี้

- 1) **เข้าถึง** สภาพปัจจุบันปัญหาตามบริบทแต่ละโรงเรียน
- 2) **เข้าใจ** ความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ในการพัฒนาโรงเรียนแต่ละท้องถิ่น
- 3) **พัฒนา** โรงเรียนขนาดเล็ก โดยสร้างรูปแบบ สร้างแรงจูงใจ เสริมแรงในการพัฒนา โรงเรียนเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหาและบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น
- 4) **มีส่วนร่วม** ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมพัฒนา โรงเรียนขนาดเล็ก ทุกกระบวนการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

มีหน้าที่เผยแพร่ประชาสัมพันธ์นโยบายเป้าหมาย การบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก รับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องรวมถึงผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จัดทำข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็กและSchool mapping เพื่อใช้ประกอบการจัดทำแผนพัฒนาการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก

2. จัดให้มีเวทีการประชุมสัมมนา รับฟังความคิดเห็น จาก

โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องตามอำเภอต่าง ๆ ในสังกัด เพื่อรวบรวมข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากการประชุมสัมมนา และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนา

3. ใช้แผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กให้มีขนาดที่เหมาะสมกับท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2556-2558 เพื่อกำหนดรูปแบบ วิธีการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัด และเป็นเครื่องมือหรือแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก และใช้เป็นคู่มือนิเทศ กำกับ ติดตามการบริหารจัดการของคณะกรรมการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก และผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. ติดตามประเมินผลการดำเนินงาน

มีการติดตาม ประเมินผลการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กทุกปี เพื่อนำผลการดำเนินงานไปวางแผนพัฒนาในปีถัดไป

5. ขยายผลโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบไปยังโรงเรียนต้องพัฒนา

สรรหาและรวบรวมวิธีดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็กที่บริหารจัดการได้ดีเป็นต้นแบบหรือตัวอย่าง เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์เพื่อขยายผลไปยังโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ต้องพัฒนา

6. สร้างเครือข่ายการระดมทรัพยากรทางการศึกษาจากหน่วยงานราชการอื่น ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สนับสนุนการขอรับงบประมาณจากหน่วยงานราชการอื่น ภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัด และจัดทำเอกสารเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์หน่วยงานที่สนับสนุนงบประมาณให้โรงเรียนในสังกัด ทุกปีงบประมาณ

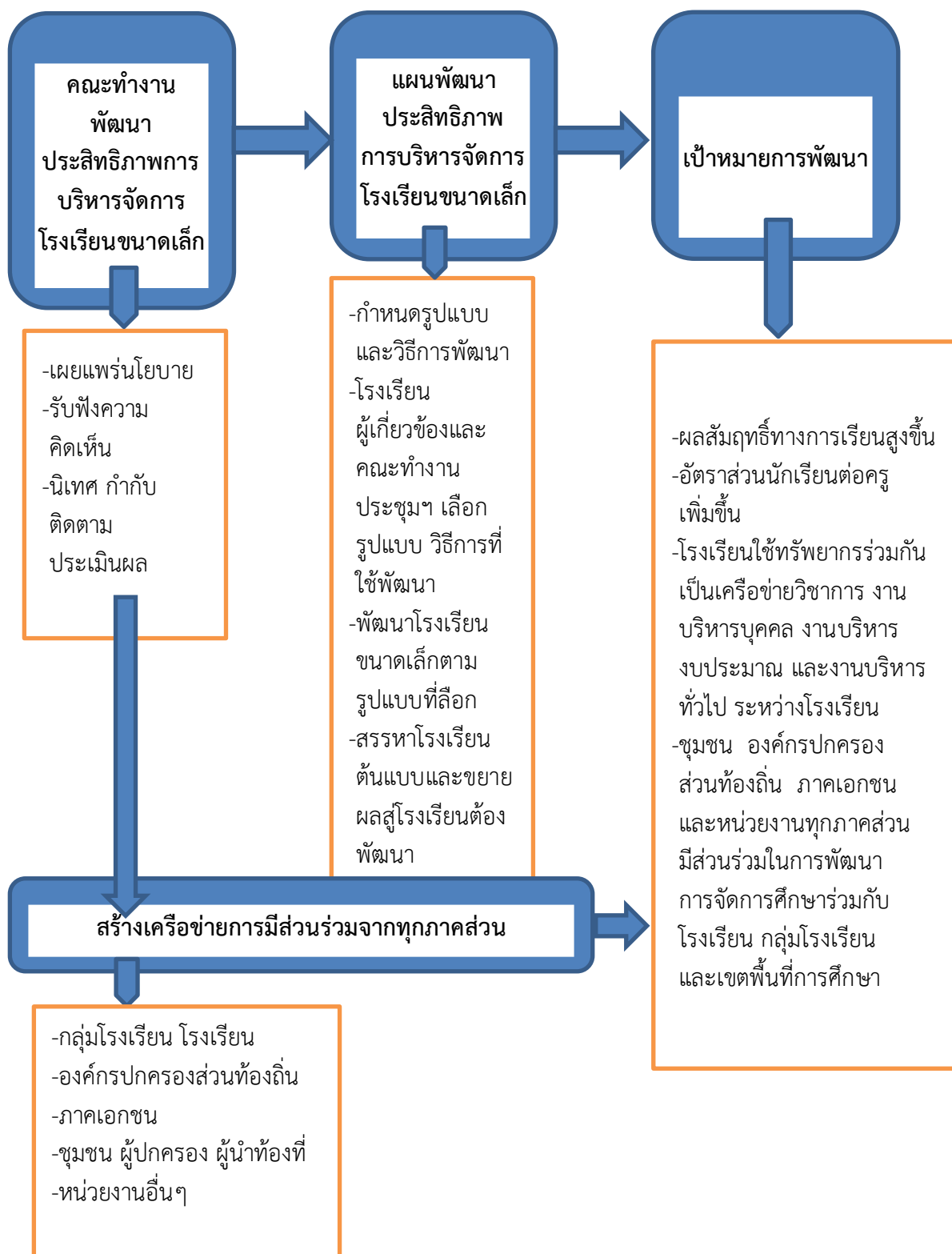
ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 แต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษาพิเศษ ประชานกลุ่มโรงเรียน ผู้อำนวยการกลุ่ม/หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่จากกลุ่มนโยบายและแผน ร่วมกันขับเคลื่อนนโยบาย ไปสู่การปฏิบัติร่วมกับโรงเรียนและชุมชน กลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีเวทีประชุมสัมมนา รับฟังความคิดเห็นร่วมกับผู้นำชุมชน ท้องถิ่น ผู้ปกครองทุกอำเภอในเขตพื้นที่ หรือโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย

นวัตกรรม “ร่วมพัฒนา” เกิดขึ้นจากความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ชุมชน ผู้ปกครอง สถานศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้เกิดความร่วมมือ เต็มใจที่จะสนับสนุน ขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อส่งเสริมให้มีการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่หน่วยงานกำหนดไว้

การจัดการศึกษาด้วยรูปแบบที่หลากหลายและแสวงหาความร่วมมือ จากทุกภาคส่วน ในการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กมีเป้าหมายในการพัฒนาสำคัญ คือ

1. เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
2. การเพิ่มอัตราส่วนนักเรียนต่อครูสูงขึ้น
3. ห้องเรียนมีการใช้ทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกันระหว่างโรงเรียน เป็นเครือข่ายช่วยเหลือกันทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนผังการทำงานแบบร่วมพัฒนา

คณะกรรมการจัดทำเอกสาร

ที่ปรึกษา

1. นายชูเกียรติ ต่านธนะทรัพย์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
2. นายธีรทัศน์ ธนเศรษฐวรากิต รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
3. ว่าที่พันตรี สุรเดช รอดจินดา รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1
4. นายนิวัฒน์ ไชยเลิศ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1

คณะกรรมการ

1. นางรุ่งทิพย์ สายมา ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผน ประธานกรรมการ
2. นายวิสุทธิ์ ศรีเมือง นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ กรรมการ
3. นายสุวิทย์ ผูกจิตศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กรรมการ
4. นายอนุชา รัตน์อุบลศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ กรรมการ
5. นางบัวสอน ทองตา นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ กรรมการ
6. นางบุษบา ศรีวิชัยอินทร์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ กรรมการ
7. นางเวทิการ์ เหลืองเจริญรัมย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ กรรมการ
8. นางจงลักษณ์ เจริญธีรวิทย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ กรรมการ
9. นางรัตนา ภูเขียว นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ กรรมการ
10. นางจิราพร ปิยศทิพย์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการ กรรมการ
11. นายพิพัฒน์ หมั่นเป็ง เจ้าพนักงานธุรการ ส 3 กรรมการ
12. นางสกาเวเดือน ธนสิริโชติ เจ้าพนักงานธุรการ ชำนาญงาน กรรมการและเลขานุการ